

se vzdělávacím programem Národní škola vykazuje navýšení o 1 hodinu. Dotace ve vzdělávacím programu Obecná škola se snížila i v minimální variantě.

Změny v dělení výuky

Z uvedených informací o učebním plánu vyplývá, že zavedením RVP ZV byl posílen počet disponibilních hodin. Reálné využití této časové dotace pro individualizaci výuky je závislé na finančních podmínkách. Závazným základem pro stanovení výše finančních prostředků je podle zákona RVP, který v současnosti tyto informace neposkytuje.

Na vzorku některých škol, které se snažily využít podmínky vymezené v RVP, byly zjištěny následující skutečnosti. Dělené hodiny na prvním stupni jsou často v cizím jazyce, případně v českém jazyce a matematice. Využívány jsou také pro tělesnou výchovu, případně jiné výchovné předměty. Jejich počet a využití souvisí s počtem žáků ve třídě. Vyjádření poměru celkového počtu odučených hodin včetně dělení a žáků ve třídě je v jednotlivých ročnících vzrůstající. Toto zjištění je plně v souladu s tím, že dělené hodiny jsou více využívány ve vyšších ročnících, a také s tím, že s rostoucími ročníky vzrůstá i počet hodin v učebním plánu pro žáky. Tento poměr se pohybuje od hodnot okolo 0,9 v prvním ročníku po hodnoty 1,3 až 1,4 v ročnících vyšších.

Porovnáme-li uvedený údaj s údaji maximálního počtu odučených hodin z poloviny 90. let, je patrná určitá korespondence. Poměr počtu hodin a počtu žáků byl tehdy vyjadřován parametrem F, jehož hodnoty se pohybovaly od 2,00 pro průměrný počet 12 žáků ve třídě do 0,91 pro 30 žáků ve třídě. Vzhledem k nárůstu počtu hodin v UP by měl tento poměr dosahovat minimální hodnoty 0,94 pro průměrný počet žáků ve třídě 30 a maximální 2,1 pro průměrný počet 12 žáků ve třídě.

Na druhém stupni jsou dělené hodiny využívány při výuce cizích jazyků, tělesné výchovy, informatiky a ve volitelných předmětech. Rozložení hodin je závislé na konkrétním ŠVP, resp. profilaci školy. Velmi často jsou dělené hodiny využívány také na posílení výuky přírodovědných předmětů formou dělených cvičení.

I na druhém stupni je počet dělených hodin ve vyšších ročnících vyšší. Opět hlavním důvodem je vyšší počet hodin v UP daného ročníku. Poměr počtu hodin včetně dělení vůči počtu žáků se pohybuje v průměru okolo hodnoty 1,40–1,45 pro 6. a 7. ročník a příslušné ročníky víceletých gymnázií a okolo hodnoty 1,55–1,60 pro 8. a 9. ročník. Pro srovnání uvádíme hodnoty parametru F z druhé poloviny devadesátých let. Pro průměrný počet žáků ve třídě 12 byla jeho hodnota 2,33 a pro průměrný počet žáků 30 byla jeho hodnota 1,23. Přepočtením těchto hodnot vzhledem k nárůstu hodin v UP získáme hodnoty 1,30 pro 30 žáků ve třídě a 2,47 pro 12 žáků ve třídě.

Počet odučených hodin včetně dělení není v současnosti nijak závazně předepsán. Z tohoto důvodu je příliš závislý na množství finančních prostředků, které škola pro daný rok získá. Tím se počet hodin může v průběhu let výrazně měnit.

Z těchto údajů vyplývá, že by hodnota koeficientu H, který udává počet odučených hodin včetně dělení, měla být pro základní vzdělávání stanovena tak, aby poměr odučených hodin ku počtu žáků nebyl nižší než uvedené hodnoty. V jiném případě ekonomické podmínky pro realizaci vzdělávání neumožní školám realizovat ŠVP takovým způsobem, aby naplnily cíle kurikulární reformy.

Specifickým problémem ekonomické podpory základního vzdělávání je závislost finančních prostředků na faktoru „jedna odučená hodina“ a počtu dělených hodin. Vzhledem k této skutečnosti je v současnosti pro školy ekonomicky výhodnější méně dělit. Tento důsledek jde přímo proti cílům kurikulární reformy.